

HOTĂRÂREA nr.1-163/2021
cu privire la contestarea hotărârii Colegiului de disciplină și etică
nr. 3-72/20 din 12.08.2021 în privința ex-procurorului
Xxxxxxxxxx Xxxxxxxxxx

2 decembrie 2021

municipiul Chișinău

Examinând în ședință închisă contestația depusă de Inspecția procurorilor împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-72/20 din 12.08.2021, audiind informația prezentată de domnul Andrei Roșca, Consiliul Superior al Procurorilor –

C O N S T A T Ă:

Conform raportului din xx xxxxxx 2021, Inspecția procurorilor a examinat sesizările procurorului-șef al Direcției urmărire penală și criminalistică, Adrian Mircos, din xx.xx.2019 și xx.xx.2019, conexe într-o singură procedură și, prin Hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr. 3-31/2021 din 04.06.2021, restituite Inspecției pentru un control suplimentar, cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare, comise de către Xxxxxxxxxx Xxxxxxxxxx, ex-procuror în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, în cadrul instrumentării cauzelor penale **nr. xxxxxxxxxxxx** și **nr. xxxxxxxxxxxx**.

În consecința examinării sesizărilor de referință, prin decizia din xx.xx.2021 Inspecția procurorilor a transmis Colegiului de disciplină și etică materialele procedurii disciplinare în privința ex-procurorului Xxxxxxxxxx Xxxxxxxxxx, pe motiv că a identificat temeuri de tragere la răspundere disciplinară a acestuia.

Prin hotărârea **nr. 3-72/20 din 12.08.2021 Colegiul de disciplină și etică a încetat procedura disciplinară** în privința procurorului Xxxxxxxxxx Xxxxxxxxxx, pe motiv că nu a fost comisă o abatere disciplinară.

La data de xx.xx.2021 Inspecția procurorilor a contestat hotărârea instanței de disciplină în termen, solicitând casarea Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr. 3-72/20 din 12.08.2021, privind *încetarea procedurii disciplinare în privința ex-procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității și Cauze Speciale, Xxxxxxxxxx Xxxxxxxxxx, și adoptarea unei noi hotărâri, conform prevederilor art.86 alin.(3) lit. b) din Legea cu privire la Procuratură.*

Analizând subiectul de referință, Consiliul Superior al Procurorilor va expune raționamentele de fapt și de drept relevante prin prisma circumstanțelor reținute în sesizarea disciplinară, a argumentelor autorului sesizării vizavi de acțiunile de urmărire penală efectuate și omisiunile depistate, a probelor stabilite în cadrul verificării disciplinare, a poziției procurorului vizat, a argumentelor Colegiului de disciplină și etică și ale contestatarului hotărârii nr. 3-72/20 din 12.08.2021.

Circumstanțele de fapt reținute în cadrul verificării disciplinare

Urmare a verificărilor efectuate, Inspecția procurorilor a reținut toate argumentele reflectate în sesizarea disciplinară întocmită pe caz, menționându-se că acestea și-au găsit confirmare prin dovezile administrate.

Astfel, din materialele procesului penal cu referire la cauza penală nr.xxxxxxxxxx rezultă că [...].

Examinarea materialului înregistrat și primirea unei hotărâri potrivit art.274 din Codul de procedură penală a fost dispusă ofițerului de urmărire penală X.Xxxxxxx, care la xx.xx.2016 a început urmărirea penală în baza art.26, 285 alin.(l) din Codul penal.

Prin ordonanța procurorului-șef al Secției Xxxxxxxx Xxxxxxxx a Procuraturii Generale, X. Xxxxxxxx, din xx.xx.2016, conducerea urmăririi penale a fost dispusă unui grup de procurori: X. Xxxx, X. Xxxxxxxx si X. Xxxx.

După începerea urmăririi penale, organul de urmărire penală, contrar prevederilor art. 19, 254 din Codul de procedură penală, a purces doar la efectuarea măsurilor speciale de investigații cu autorizarea judecătorului de instrucție și a procurorului; urmărirea vizuală și documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice a X persoane; interceptarea și înregistrarea comunicărilor în privința X persoane; ridicarea informației de la instituțiile de telecomunicații în privința a X persoane și urmărirea vizuală în privința lui Xxxxx Xxxxx.

Potrivit sesizării, dispunerea și efectuarea măsurilor speciale de investigații au avut loc cu încălcarea flagrantă a normelor procesual-penale, care reglementează condițiile și modul efectuării acestora.

Astfel, urmărirea vizuală în privința persoanei suspecte X. Xxxxxx, inițiată prin raportul ofițerului de investigații din xx.xx.2016, a fost autorizată prin ordonanța procurorului X. Xxxxxxxx din aceeași dată. Procesul-verbal privind consemnarea măsurii speciale de investigații a fost întocmit de ofițerul de investigații la xx.xx.2016, iar contrar prevederilor art.132³ alin.(6) și (7) din Codul de procedură penală, procurorul X. Xxxxxxxx nu a emis ordonanța prin care urma să constate legalitatea efectuării respectivei măsuri speciale de investigații.

Aprecierea pertinentei a fost făcută de procurorul X. Xxxxxxxx prin ordonanța din xx.xx.2016, iar legalitatea - de către judecător prin încheierea din aceeași dată, fără a fi indicată perioada realizării măsurii.

În baza ordonanței procurorului Xxxxxxxx Xxxxxxxx din xx.xx.2016 și autorizată la xx.xx.2016 de judecător, a fost efectuată urmărirea vizuală și documentarea lui X. Xxxxxx, cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice.

În cadrul verificării disciplinare s-a constatat că la materialele cauzei, contrar prevederilor art. 132⁵ alin.(6) și (7) din Codul de procedură penală, lipsește ordonanța procurorului privind aprecierea pertinentei măsurii speciale de investigații efectuate, precum și încheierea judecătorului de instrucție privind aprecierea legalității efectuării măsurii. Mai mult, nu este clar scopul acestei măsuri, reieșind din persoana supusă măsurii, nefiind clar dacă este membru al Xxxxxxxx, având doar X întâlniri cu X. Xxxxxx.

Prin ordonanța din xx.xx.2016 procurorul X. Xxxxxxxx a dispus efectuarea măsurii speciale - urmărirea vizuală și documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice în privința lui cet. X. Xxxxxx, autorizată la xx.xx.2016 de judecător, măsură care, de fapt, nu a fost realizată din motivul lipsei de timp. Contrar prevederilor art.132⁴ alin.(8) și (9) din Codul de procedură penală procurorul X. Xxxxxxxx nu a dispus încetarea măsurii. S-a menționat că X. Xxxxxx a fost urmărit vizual împreună cu X. Xxxx în perioada xx.xx.2016 - xx.xx.2016, însă date cu privire la aceste persoane sau o legătură cu infracțiunea imputată nu au fost identificate, or, 2

aceștia nici măcar nu au fost în preajma XXXXXXXXXXXX.

Pe data de xx.xx.2016 prin ordonanța procurorului X. XXXX a fost dispusă, iar prin încheierea judecătorului - autorizată măsura specială de investigație - interceptarea și înregistrarea convorbirilor telefonice la numărul ce aparține cet. X. XXXXXX, pe un termen de 30 zile din momentul emiterii încheierii, adică de la xx.xx.2016 până la xx.xx.2016.

Conform procesului-verbal cu privire la interceptarea și înregistrarea comunicărilor telefonice, măsura specială, fiind autorizată până la xx.xx.2016, a fost realizată pe parcursul perioadei xx.xx.2016-xx.xx.2016, adică cu 2 zile în afara termenului autorizat, fapt nesesizat de procurorul X. XXXXXXXXXXXX, care a apreciat relevanța datelor obținute în rezultatul măsurii prin ordonanța din xx.xx.2016. La fel, și judecătorul, prin încheierea din xx.xx.2016, a constatat faptul respectării cerințelor legale prevăzute de Codul de procedură penală.

De asemenea, s-a constatat că au fost interceptate convorbirile unor persoane care nu aveau tangență cu infracțiunea investigată și cu cauza, cum ar fi X.XXXXXXX, X. XXXXXXXXX, X. XXXXXXXXX, deși din convorbiri nu reieșea importanța lor și atribuția la caz.

În pofida tuturor acțiunilor întreprinse, prin ordonanța procurorului X.XXXXX din xx.xx.2016 urmărirea penală în cauza nr.xxxxxxxxxx a fost suspendată în baza art.287¹ alin.(1) pct.2) din Codul de procedură penală, în legătură cu neidentificarea persoanei care poate fi pusă sub învinuire.

Cu referire la cauza nr.xxxxxxxxxx s-a stabilit că la xx.xx.2016, în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni nr. X al XXXXXX au fost înregistrate 2 procese penale: procesul penal nr. xxxxxxxxxxxx inițiat în baza raportului ofițerului superior de urmărire penală al XXXXXXXX, X. XXXXXXX, în care numitul a indicat că [...] și procesul penal nr.xxxxxxxxxx, inițiat în baza raportului altui ofițer superior de investigație al XXXXXXXX, X. XXXXXXX, precum că [...], adică rezultă o bănuială rezonabilă privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.285 alin. (1) și alin. (2) Cod penal.

La xx.xx.2016 organul de urmărire penală al Direcției XXXXXXXXX, examinând materialele procesului penal nr.xxxxxxxxxx, a început urmărirea penală în baza art.285 alin.(1) și (2) din Codul penal (dezordini în masă), conducerea urmăririi penale fiind dispusă, prin rezoluția procurorului-șef X. XXXXXXX, procurorului în Secția XXXXXXX XXXXXXXX, XXXXXX XXXXXXXX.

Potrivit ordonanței de începere a urmăririi penale : „...[...].

Prin ordonanța Procurorului General interimar din xx.xx.2016 efectuarea urmăririi penale a fost dispusă unui grup de urmărire penală, compus din 9 procurori, inclusiv procurorul X. XXXXXXXXX, conducător al grupului fiind desemnat procurorul X. XXXXXXXX.

Prin ordonanța Procurorului General interimar din xx.xx.2016, în legătură cu intrarea la 01.08.2016 în vigoare a noii Legi cu privire la Procuratură și modificarea structurii și competențelor procuraturii, s-a dispus transmiterea cauzei penale Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, pentru conducerea urmăririi penale.

Prin ordonanța procurorului, adjunct interimar al procurorului-șef al PCCOCS, X. XXXXXX., din xx.xx.2016, s-a dispus efectuarea urmăririi penale de către 3

un grup de procurori din cadrul PCCOCS (Xxxxxx X., Xxxxx X., Xxxxxxx X. și alții) și ofițeri de urmărire penală din cadrul DGUP a IGP, procurorul de caz fiind numit X. Xxxxx.

Din materialele de urmărire penală s-a stabilit că în luna xxxxxx 2016 procurorul X. XXXXXXXXXXXX a dispus efectuarea a cinci măsuri speciale de investigații.

Astfel, prin ordonanța procurorului X. XXXXXXXXXXXX din xx.xx.2016 și autorizată în aceeași zi de judecător, a fost dispusă urmărirea vizuală și documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice în privința lui X. Xxxxxx, acțiunea fiind realizată, conform proceselor-verbale întocmite la xx.xx.2017 și xx.xx.2017.

Potrivit concluziei Inspecției procurorilor, respectiva măsură specială de investigații a fost realizată contrar prevederilor art.132⁴ alin.(2) Cod de procedură penală, deoarece a început la xx.xx.2017, adică peste X luni de la autorizare. Totodată, prevederilor art.1325 alin.(6) și (7) Cod de procedură penală, la materialele cauzei lipsește ordonanța procurorului privind aprecierea pertinentei măsurii speciale de investigații efectuate, precum și încheierea judecătorului de instrucție privind aprecierea legalității efectuării măsurii.

Urmărirea vizuală și documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice în privința lui X. Xxxxxxx, efectuată în baza ordonanței procurorului X. XXXXXXXXXXXX din xx.xx.2016 și autorizată în aceeași zi de judecător, nu a fost realizată. Ulterior, contrar prevederilor art. 1324 alin.(8) și (9) Cod de procedură penală procurorul X. XXXXXXXXXXXX nu a dispus încetarea măsurii.

Prin ordonanța procurorului X. XXXXXXXXXXXX din xx.xx.2016 a fost dispusă, iar prin încheierea judecătorilor din aceeași dată autorizată măsura specială de investigație - interceptarea și înregistrarea convorbirilor telefonice la numerele ce aparține cet. X. Xxxxxxx, X. Xxxxxxx, X. Xxxxxxx, X. Xxxxxxx, X. Xxxxxxx și X. Xxxxxxx, pe un termen de 30 de zile din momentul inițierii măsurii. La cauza penală vizată nu s-au regăsit careva materiale/date privind efectuarea și perioada de realizare a acestei măsuri speciale de investigații. De asemenea, nu se regăsesc nici ordonanțele procurorului privind aprecierea pertinentei măsurii speciale de investigații efectuate, precum și încheierile judecătorului de instrucție privind aprecierea legalității efectuării măsurii.

Urmărirea penală în cauza nr.xxxxxxxxxx a durat X an și X luni de zile, fiind ulterior suspendată în baza art.2871 alin.(1) pct.2) Cod de procedură penală, prin ordonanța procurorului Xxxxxx Xxxxxx din xx.xx.2018, în legătură cu neidentificarea persoanei care poate fi pusă sub învinuire.

În contextul cercetărilor disciplinare efectuate, Inspecția procurorilor a confirmat, că acțiunile ex-procurorului XXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXX, în cadrul cauzelor penale menționate, constituie abateri disciplinare prevăzute de art. art. 38 lit. a) și e) din Legea 3/2016.

Argumentele autorului sesizării vizavi de acțiunile de urmărire penală

Potrivit opiniei autorului sesizării, Adrian Mircos, *în urma verificării materialelor cauzelor penale nr.xxxxxxxxxx și nr.xxxxxxxxxx, investigate de către Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și DGUP MAI, s-a stabilit caracterul superficial și îndelungat al urmăririi penale; suspendarea neîntemeiată a urmăririi penale; admiterea omisiunilor la dispunerea și efectuarea*

măsurilor speciale de investigații cu autorizarea procurorului și judecătorului de instrucție (urmărirea vizuală și documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice; interceptarea și înregistrarea comunicărilor, ridicarea informației de la instituțiile de telecomunicații, cercetarea domiciliului și instalarea tehnicii speciale), fiind încălcate flagrant drepturile și libertățile fundamentale ale mai multor persoane, ca urmare a îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu de către XXXXXXXX XXXXXXXX, ex-procuror în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale.

S-a menționat că pornirea urmăririi penale s-a bazat pe o bănuială rezonabilă de pregătire a unei infracțiuni de dezordine în masă, care urma să aibă loc odată cu organizarea protestului din xx.xx.2016, prin urmare cu referire la măsurile speciale de investigație, realizate după data organizării protestului, nu este clară eficiența acestora în condiția consumării obiectivului care a constituit scopul investigației (urmărirea vizuală și documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice realizate în privința lui X. XXXXXX; interceptarea și înregistrarea comunicărilor: X. XXXXXXXX, X. XXXXXXXX, X. XXXXXXXX).

Argumentele procurorului în cadrul verificării disciplinare

În cadrul verificării sesizării, fiind audiat asupra procedurii disciplinare de referință, ex-procurorul XXXXXX XXXXXX a negat constatările Inspecției procurorilor, menționate în Decizia din xx.xx.2021 și Raportul din xx.xx.2021, reiterând că sesizarea procurorului-șef al Direcției urmărire penală și criminalistică a PG, Mircos Adrian, din xx.xx.2019, urma a fi respinsă ca fiind una vădit neîntemeiată, deoarece a fost depusă cu încălcarea condițiilor de formă și conținut. La fel, în explicația sa, XXXXXXXXXX XXXXXXXXXX a argumentat presupusele abateri stipulate în Decizia și Raportul Inspecției procurorilor, susținând că în cadrul cauzelor penale nr.xxxxxxxxxxxx și nr.xxxxxxxxxxxx toate acțiunile au fost efectuate în strictă conformitate cu legislația în vigoare.

Hotărârea Colegiului de disciplină și etică

În hotărârea nr.3-72/20 din 12.08.2021 Colegiul de disciplină și etică a reținut, în esență, că procurorul XXXXXXXXXX XXXXXXXXXX a acționat în conformitate cu atribuțiile de serviciu, bazate pe principiul independenței decizionale a procurorului, or, în cazul examinat nu s-a făcut dovada îndeplinirii cumulative a elementelor constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de art.38 lit. a) și e) din Legea nr.3/2016.

Potrivit instanței disciplinare, angajarea răspunderii disciplinare este supusă cerinței îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la faptă, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, iar în ceea ce privește vinovăția, aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză.

În același context, Colegiul de disciplină și etică a notat că „trebuie făcută distincție între încălcarea normelor de procedură ca greșeală ce poate fi cenzurată pe calea controlului ierarhic superior și, respectiv, de către judecătorul de instrucție/instanța de judecată (fapt prezent în speță), și pe de altă parte, nerespectarea normelor de procedură, în context disciplinar.

De asemenea, Colegiul reține că analiza elementelor constitutive ale acestei abateri disciplinare nu poate fi efectuată decât prin raportare la principiul independenței procurorilor la pronunțarea hotărârilor și adoptarea soluțiilor. Or, ⁵

art.3 alin.(4) din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016 prevede expres că procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.

Mai mult ca atât, în raport cu particularitățile concrete ale cazului, Colegiul a reținut că Inspecția procurorilor, ca titular al acțiunii disciplinare, a pus în discuție modul de interpretare a unei norme de drept, în speță a art.132¹ -132⁸, art.287¹ din Codul de procedură penală, de către procurorul de caz și raționamentul logico-juridic al acestuia, aspecte care, însă, nu pot forma obiectul unei verificări disciplinare, acestea putând fi cenzurate doar în cadrul controlului ierarhic și în căile de atac.

În această ordine de idei, Colegiul constată că abordarea Inspecției procurorilor vis-a-vis de plenitudinea urmăririi penale într-o speță concretă (*caracterul superficial și îndelungat al urmăririi penale, suspendarea neîntemeiată a urmăririi penale, admiterea omisiunilor la dispunerea și efectuarea măsurilor speciale de investigații...etc.*) și de legalitatea unor ordonanțe emise de procuror, se prezintă a fi contrară atribuțiilor funcționale ale Inspecției, care se substituie, practic, unei instanțe de control judiciar.

Conform raționamentelor Colegiului de disciplină și etică, răspunderea individuală pentru exercitarea funcțiilor judiciare nu trebuie să depindă doar de soluția pronunțată pe o cauză instrumentată. Răspunderea trebuie să fie legată, mai cu seamă, doar de respectarea de către procuror a standardelor de conduită profesională, etică și respectarea procedurilor legale. Faptul că o hotărâre a procurorului, adoptată în cursul procesului penal, este supusă criticii, nu înseamnă că acesta a încălcat standardele profesionale sau a încălcat legea.

Exercitarea unui control asupra legalității sau a temeiniciei modului de soluționare a cauzelor penale menționate de către ex-procurorul XXXXXXXXX nu este posibilă în cadrul procedurii reglementate de dispozițiile Legii nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, respectarea principiului independenței decizionale a procurorului (art.37 lit. a) din Legea cu privire la Procuratură) excluzând această analiză în cadrul procedurii disciplinare, o asemenea verificare constituind prerogativa exclusivă a autorităților ierarhic superioare, și după caz, a controlului judiciar exercitat de instanța de judecată.

În această ordine de idei, Colegiul constată că materialele procedurii disciplinare nu relevă motivele pentru care Inspecția procurorilor și-a însușit în totalitate opinia unei instanțe judecătorești vis-a-vis de soluția dispusă pe caz, în detrimentul alteia.

Colegiul consideră că procurorii, de rând cu judecătorii, trebuie să aibă libertate neîngrădită pentru a instrumenta/soluționa cauzele imparțial, potrivit propriei lor convingeri și interpretări a faptelor, precum și în conformitate cu legea aplicabilă. Or, conform art.3 alin.(4) din Legea cu privire la Procuratură - procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.

Doar erorile săvârșite în mod intenționat, cu abuzul deliberat sau, fără îndoială, cu neglijență repetată sau gravă ar trebui să se soldeze cu acțiuni disciplinare și sancțiuni, fapt care, însă, în cazul examinat nu își găsește confirmare obiectivă.

Sub aspectul laturii subiective, raportat la argumentele detaliate anterior, Colegiul a reținut că în speță nu se regăsește forma de vinovăție cerută de lege pentru

a se constata existența abaterii disciplinare.

Suplimentar, instanța de disciplină a notat că ex-procurorul XXXXXXXXX XXXXXXXXX nu a acționat cu intenție sau cu neglijență, de natură a produce un rezultat prejudiciabil vreunei părți, or, în lipsa unuia dintre elemente constitutive, abaterea disciplinară nu subzista și, deci, nu poate fi angajată răspunderea disciplinară a procurorului.

Argumentele expuse în contestație

Inspekția procurorilor, în calitate de contestatar al Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-72/20 din 12.08.2021, consideră că cele menționate de Colegiul de disciplină și etică nu pot fi reținute în favoarea hotărârii de încetare a procedurii disciplinare.

Se consideră că hotărârea Colegiului de disciplină și etică este neîntemeiată, acțiunile/inacțiunile procurorului reprezintă în sine o tolerare evidentă a încălcării practicii existente, a prevederilor Codului de procedură penală și a prevederilor Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Respectiv, nesanționarea unui asemenea comportament al procurorului creează pericol real de comitere în continuare de către alți procurori a faptelor similare, care discreditează imaginea Procuraturii.

Hotărârea Colegiului de încetare a procedurii disciplinare contravine Legii cu privire la Procuratură, Regulamentului cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a Inspekției procurorilor, Regulamentului privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică și necesită a fi anulată din următoarele considerente.

Concluzia „ *Că în cazul examinat nu s-a făcut dovada îndeplinirii cumulative a elementelor constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de art.38 lit. a), e) din Legea cu privire la Procuratură. Angajarea răspunderii disciplinare este supusă cerinței îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la faptă, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, iar în ceea ce privește vinovăția, aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatorului administrat în cauză.* ” este eronată și contravine materialului probator.

Potrivit Inspekției procurorilor, Colegiului de disciplină și etică a evidențiat doar unele circumstanțe, care îl dezvinovătesc pe ex-procurorul XXXXXXXXX XXXXXXXXX și nu a dat apreciere la toate constatările Inspekției procurorilor care confirmă comiterea abaterii disciplinare.

În condițiile expuse, când nu s-a oferit răspuns la toate argumentele prezentate privind faptele disciplinare imputate ex-procurorului XXXXXXXXX XXXXXXXXX și când aspecte importante au rămas în general fără apreciere, Inspekția procurorilor consideră că hotărârea Colegiului de disciplină și etică nu este motivată, nu conține analiza profundă a faptelor reținute în sarcina procurorului vizat și, pe cale de consecință, nu întrunește condițiile de calitate pentru a susține temeinicia unei decizii.

Colegiul a omis să se expună și nu a explicat dacă un asemenea mod de exercitare a atribuțiilor de serviciu este compatibil cu cerințele prevăzute de lege și dacă acesta se aliniază statutului profesional al unui procuror.

În special s-a notat că în cadrul verificării sesizării procurorului-șef al Direcției

urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale, Adrian Mircos, Inspekția procurorilor a constatat un șir de încălcări a normelor de procedură penală la investigarea de către Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și DGUP MAI a cauzelor penale nr.xxxxxxxxxx și nr.xxxxxxxxxx și anume: caracterul superficial și îndelungat al urmăririi penale; suspendarea neîntemeiată a urmăririi penale; admiterea omisiunilor la dispunerea și efectuarea măsurilor speciale de investigații cu autorizarea procurorului și judecătorului de instrucție (urmărirea vizuală și documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice; interceptarea și înregistrarea comunicărilor, ridicarea informației de la instituțiile de telecomunicații, cercetarea domiciliului și instalarea tehnicii speciale), fiind încălcate flagrant drepturile și libertățile fundamentale ale mai multor persoane, ca urmare a îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu de către Xxxxxxxx Xxxxxxxx, ex-procuror în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale.

Inspekția procurorilor a concluzionat că procurorul Xxxxxxxx Xxxxxxxx, exercitând funcția de procuror în procuratura specializată, a încălcat flagrant normele procesual-penale care reglementează condițiile și modul efectuării măsurilor speciale de investigații, a admis tergiversarea urmăririi penale, nu a asigurat cercetarea completă a cauzelor penale nr.xxxxxxxxxx și nr.xxxxxxxxxx, prin ce a ignorat îndeplinirea obligațiilor de serviciu, prevăzute în art.6 alin.(3) lit. a), c) din Legea nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură și art. art. 132⁴⁻⁸ din Codul de procedură penală.

Ingerința în viața privată a mai multor persoane, prin efectuarea măsurilor speciale de investigații în cadrul urmăririi penale, nu a fost justificată, deoarece nu au fost îndeplinite cumulativ condițiile prevăzute în art.132¹ alin.(2) din Codul de procedură penală.

Inspekția procurorilor consideră că acțiunile întreprinse în mai multe cazuri nu au fost necesare și proporționale cu restrângerea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului prevăzute în art.28 și art.30 din Constituția Republicii Moldova, potrivit cărora statul respectă și ocrotește viața privată și asigură secretul scrisorilor, al telegramelor, al altor trimiteri poștale, al convorbirilor telefonice și al celorlalte mijloace legale de comunicare, fiind astfel încălcat flagrant art.8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, referitor la respectarea vieții private și secretul corespondenței.

Actele procesuale de dispoziție ale procurorului Xxxxxxxx Xxxxxxxx - ordonanțele privind autorizarea măsurilor speciale de investigații înaintate judecătorului de instrucție, contrar prevederilor art.132⁴alin.(1) și (2) din Codul de procedură penală, nu sunt motivate, conțin doar descrierea articolelor din Codul de procedură penală care reglementează activitatea specială de investigații.

Drept consecință, Inspekția procurorilor a stabilit îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu, prevăzute în art.6 alin.(3) lit. a), b) și c) din Legea nr.3/2016, pct.pct.6.1.1., 6.1.4., 6.2.1. din Codul de etică al procurorilor, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr.4 din 27.05.2016.

Totodată Inspekția a notat că pentru abateri disciplinare similare, comise inclusiv în cadrul cauzelor vizate în prezenta procedură disciplinară, prin hotărârile CSP au fost sancționați disciplinar procurorii în PCCOCS Xxxxxx Xxxxxx, Xxxxxx Xxxxxx, Xxxxxx Xxxxxx, Xxxxxx Xxxxxx, Xxxxxx Xxxxxx, Xxxxxx Xxxxxx și Xxxxxx Xxxxxx (Hotărârile CSP nr. 1-98/20 și 1-99/20 din 22.10.2020, nr. 1-99/20 din 29.10.2020, 1-124/20 și 1-125/20 din 8

17.12.2020).

Astfel, faptele comise de către procurorul X. XXXXXXXXXXXX constituie abatere disciplinară prevăzută în art. 38 lit. a), e) din Legea cu privire la Procuratură.

Potrivit raportului Inspecției procurorilor, comiterea abaterii disciplinare de către procurorul X. XXXXXXXXXXXX se confirmă prin următoarele probe:

1. Probe din cauza penală nr. XXXXXXXXXXXX: [...].
2. Probe din cauza penală nr. XXXXXXXXXXXX: [...].

Pozițiile exprimate în ședința Consiliului Superior al Procurorilor

Inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor, XXXXXXXX XXXXXX, și-a exprimat dezacordul cu hotărârea Colegiului de disciplină și etică, prin care a fost încetată procedura disciplinară din motivul lipsei abaterilor disciplinare în acțiunile procurorului X. XXXXXXXXXXXX.

Inspectorul a notat că Colegiul a evidențiat doar unele circumstanțe care-1 dezvinovătesc pe ex-procurorul XXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXX și nu a dat apreciere tuturor constatărilor Inspecției procurorilor. În condițiile expuse, când nu s-a oferit răspuns la toate argumentele prezentate pe faptele disciplinare imputate ex-procurorului XXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXX și când aspecte importante au rămas, în general, fără apreciere, Inspecția este de părerea că hotărârea nu este motivată, nu cuprinde analiza profundă a faptelor reținute în sarcina procurorului vizat și care, în consecință, nu întrunește condițiile de calitate pentru a susține temeinicia unei decizii.

Mai mult, consideră că existența hotărârilor judecătorești de absolvire de pedepse disciplinare a celorlalți procurori vizați în cauzele penale menționate, *nu poate fi un argument în acest sens pentru că efectul juridic al acestora acoperă doar procedura în sine și nu vizează conduita procesuală prealabilă a procurorului, deoarece pe această dimensiune examinarea în instanța de judecată are alt obiect de reglementare.*

Potrivit argumentelor inspectorului, Colegiul a omis să se expună și nu a explicat dacă asemenea mod de exercitare a atribuțiilor de serviciu este compatibil cu cerințele prevăzute de lege și dacă aceasta se aliniază statutului profesional al unui procuror.

Rezultatul verificării sesizării denotă faptul că ex-procurorul XXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXX a ignorat îndeplinirea obligațiilor de serviciu prevăzute de art.6 alin.(3) lit. a), c) din Legea nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură și art.132⁴⁻⁸ din Codul de procedură penală, admitând ingerință în viața privată a mai multor persoane.

Inspectorul a menționat că, acțiunile efectuate pe dosare, în mai multe cazuri cu certitudine nu au fost necesare și nici proporționale cu restrângerea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului prevăzute de Constituția Republicii Moldova. Mai mult ca atât, inspectorul și-a expus părerea că însăși pornirea urmăririi penale a fost ilegală, din lipsa faptei și a pericolului.

Din motivele expuse, inspectorul a statuat asupra îndeplinirii necorespunzătoare de către XXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXX a obligațiilor de serviciu, prevăzute în art.6 alin.(3) lit. a), b) și c) din Legea nr.3/2016, pct.pct.6.1.L, 6.1.4., 6.2.1. din Codul de etică al procurorilor, și asupra încălcărilor grave de lege.

În concluzie, Inspectorul XXXXXXXX XXXXXX a solicitat casarea Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr. 3-72/20 din 12.08.2021 și dispunerea unei alte soluții, prin care XXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXX să fie recunoscut vinovat de abaterea disciplinară imputată.

Ex-procurorul XXXXXXXXX XXXXXXXXX a pledat pentru respingerea contestației și menținerea hotărârii Colegiului de disciplină și etică, prin care a fost dispusă încetarea procedurii disciplinare în privința sa, în legătură cu lipsa abaterii disciplinare.

Procurorul a detaliat anumite aspecte, menționând că pentru instrumentarea dosarelor penale nr. XXXXXXXXXX și nr. XXXXXXXXXX a fost creat grupul de urmărire penale, procuror de caz fiind desemnat XXXXXX XXXXXX, care exercita efectiv urmărirea penală. De asemenea, a ținut să concretizeze că în privința procurorului de caz, XXXXX XXXX, există deja Hotărârea definitivă a Curții Supreme de Justiție din xx.xx.2021, prin care a fost menținută Hotărârea Curții de Apel Chișinău, privind lipsa abaterii disciplinare în acțiunile acestuia.

Cu referire la pretensele încălcări imputate, ex-procurorul a susținut că atât în actele judecătorești ale Curții de Apel cât și în cele ale Curții Supreme de Justiție sunt reflectate aceleași argumente pe care le-a prezentat și el în ședința Colegiului de disciplină și etică și care, de fapt, au fost apreciate de către instanța disciplinară ca fiind veridice.

Suplimentar a mai menționat că în privința celorlalți colegi vizați în aceste cauze penale, dar nefiind membri ai acestui grup de urmărire penală, există hotărâri ale Curții de Apel, prin care a fost susținută poziția Colegiului de disciplină și etică referitoare la încetarea procedurilor disciplinare.

Despre cele cinci măsuri speciale de investigație, dispuse în luna XXXXXXXXXX 2016, a comunicat că actele de referință le-a semnat dintr-o necesitate procedurală, dat fiind faptul că procurorul de caz, XXXXX XXXX, se afla în concediu. Alte acte nu a întocmit, nefiind investit cu atribuții de conducător al grupului de urmărire penală.

Aprecierile Consiliului Superior al Procurorilor

Analizând hotărârea contestată, materialele procedurii disciplinare și ținând cont de toate aspectele examinate în cadrul ședinței, Consiliul Superior al Procurorilor consideră întemeiat să respingă contestația Inspecției procurorilor, ca fiind neîntemeiată, și să mențină hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.3-72/2020 din 12.08.2021, emisă în privința procurorului XXXXXXXXX XXXXXXXXX, bazându-se pe raționamentele expuse supra.

Pentru a se pronunța în această speță, Consiliul Superior al Procurorilor a analizat conduita procesuală a lui XXXXXXXXX XXXXXXXXX (care deținea la acel moment funcția de procuror), manifestată în contextul desfășurării urmăririi penale pe dosarele penale nr. XXXXXXXXXX și nr. XXXXXXXXXX, nefiind identificate încălcări ale standardelor de activitate a procurorilor.

Astfel, ca soluția să îndeplinească exigențele de motivare corespunzătoare, Consiliul Superior al Procurorilor a supus analizei minuțioase circumstanțele din procedura disciplinară, dovezile administrate, declarațiile părților, aspectele criticate în contestație și a raportat situația de fapt la normele de drept incidente cazului, potrivit cărora pot atrage răspunderea disciplinară numai acele erori ale normelor de procedură care au un caracter evident și cărora le lipsește orice justificare, fiind în vădită contradicție cu dispozițiile legale.

Ab initio, necesită menționat că, potrivit dispozițiilor art.125¹ din Constituție, Consiliul Superior al Procurorilor este garantul independenței și imparțialității

procurorilor. Independența procurorilor este asigurată, inclusiv, prin garantarea respectării principiului legalității în procedurile disciplinare în care sunt vizati.

Potrivit doctrinei și jurisprudenței în materia răspunderii disciplinare, s-a stabilit, cu valoare de principiu, că abaterea disciplinară reprezintă încălcarea cu vinovăție de către persoană a îndatoririlor corespunzătoare funcției pe care o deține sau a normelor de conduită profesională prevăzute de lege (*Hotărârea Curții Constituționale nr.24 din 14.09.2016, §73*).

Având în vedere circumstanțele enunțate, este incontestabil că angajarea răspunderii disciplinare se circumscrie testului îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la faptă, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, aspecte care urmează a fi analizate inclusiv și prin prisma gradului prejudiciabil al abaterii comise.

Cu just temei, pe baza materialul probator administrat, Colegiul de disciplină și etică a dedus lipsa laturii obiective a abaterii în acțiunile ex-procurorului XXXXXXXXXX XXXXXXXXXX, or, nu a fost probată vreo acțiune sau inacțiune contrară cu îndatoririle profesionale, impuse procurorilor prin lege, jurisprudența CEDO și actele instituționale.

Consiliul Superior al Procurorilor a supus analizei toate aspectele criticate în contestație de Inspecția procurorilor, situația de fapt a fost raportată la normele de drept incidente cazului pentru ca soluția să îndeplinească exigențele de motivare corespunzătoare a hotărârii.

Consiliul consideră important a reține faptul că XXXXXXXXXX XXXXXXXXXX a activat în cadrul grupului de procurori, condus de XXXXX XXXX, în privința căruia, la fel, a fost inițiată procedură disciplinară, soldată cu aplicarea sancțiunii disciplinare prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-101/20 din 29 octombrie 2020, care ulterior a fost anulată de instanța de judecată.

Astfel, având în vedere și argumentul Inspecției procurorilor din contestație, privind sancționarea disciplinară prin hotărârile CSP a unor procurori pentru abateri disciplinare similare, comise inclusiv în cadrul cauzelor vizate în prezenta procedură disciplinară, Consiliul Superior al Procurorilor notează, cu titlu de informare, că prin hotărârea din xx xxxxx 2021 Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a admis acțiunea înaintată de XXXXX XXXX împotriva Consiliului Superior al Procurorilor și a anulat hotărârea nr. 1-101 /20 din 29 octombrie 2020 cu privire la sancționarea acestuia. Potrivit instanței, pretinsă abatere disciplinară, imputată lui XXXXX XXXX, nu a fost probată ca fiind comisă de procuror în exercitarea atribuțiilor de serviciu. Ulterior, Hotărârea al Curții de Apel Chișinău a fost menținută prin încheierea definitivă și irevocabilă a Curții Supreme de Justiție din xx xxxxxx 2021.

În concluzie, ținând cont de toate argumentele expuse *supra*, se constată că faptele lui XXXXXXXXXX XXXXXXXXXX, care fac obiect al prezentei proceduri disciplinare, nu constituie abatere disciplinară.

Pe cale de consecință, ținând cont de raționamentele expuse, Consiliul Superior al Procurorilor subliniază că fiind justificată concluzia Colegiului de disciplină și etică, cu referire la lipsa în acțiunile ex-procurorului XXXXXXXXXX XXXXXXXXXX a elementelor constitutive ale abaterii disciplinare, și decide respingerea contestației Inspecției

procurorilor împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-72/2021 din 12.08.2021.

Pentru aceste motive, în temeiul art.37, art.70 alin.(1) lit. I), art.77, art.86 alin.(3) lit. a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, capitolul 9 pct.9.10 din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor, pct.81 lit. a) din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, Consiliul Superior al Procurorilor –

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A respinge contestația Inspecției procurorilor împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-72/2021 din 12.08.2021, emisă în privința ex-procurorului XXXXXXXXX XXXXXXXXX.

2. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, www.csp.md, directoriul Hotărâri.

3. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată în temeiul art.191 din Codul administrativ, în decurs de 30 de zile de la data comunicării sau notificării acesteia.

Membrii Consiliului Superior al Procurorilor:

№	<i>Prenume și Nume</i>	<i>Semnătura</i>
1.	Dorel MUSTEAȚĂ	<i>semnat</i>
2.	Sergiu LITVINENCO	<i>semnat</i>
3.	Natalia MOLOȘAG	<i>absentă</i>
4.	Inga FURTUNĂ	<i>absentă</i>
5.	Andrei ROȘCA	<i>semnat</i>
6.	Constantin ȘUȘU	<i>semnat</i>
7.	Eduard VARZAR	<i>semnat</i>
8.	Lilia MĂRGINEANU	<i>absentă</i>
9.	Ion GUCEAC	<i>semnat</i>
10.	Lilia POTÎNG	<i>semnat</i>
11.	Svetlana BALMUȘ	<i>semnat (opinie separată)</i>

**Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Angela MOTUZOC

OPINIE SEPARATĂ

expusă de membrul Consiliului Superior al Procurorilor, Svetlana Balmuș în temeiul art.74 alin.(l) lit.d) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură la hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-163/2021 din 02.12.2021

Prin hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-163/2021 din 02.12.2021 (în continuare **CSP**) adoptată cu majoritatea membrilor prezenți la ședință, s-a decis respingerea contestației Inspecției procurorilor împotriva Hotărârii Colegiului de disciplină și etică din cadrul CSP nr. 3-72/21 din 12 august 2021, în privința ex-procurorului din cadrul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze speciale, XXXXXXX XXXXXXX.

Prin opinia formulată îmi exprim dezacordul cu soluția adoptată prin hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-163/2021 din 02 decembrie 2021.

Prin considerarea semnării Hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 163/2021 din 02.12.2021, este important a se menționa contrasemnarea acesteia în corespundere cu prevederile art. 77 alin.(7) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, potrivit căreia, *hotărârile Consiliului Superior al Procurorilor sunt motivate, sunt semnate de toți membrii prezenți în ședință și se publică, în termen de 10 zile lucrătoare de la data emiterii, pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor. Hotărârile Consiliului Superior al Procurorilor sunt semnate olograf sau, după caz, prin aplicarea semnăturii electronice.*

Cu toate acestea, prin specimenul semnăturii olografe, aplicat pe hotărârea CSP nr. 1-163/2021 din 02 decembrie 2021, cu mențiunea de rigoare, am confirmat dezacordul cu soluția adoptată și opinia diferențiată, pe care o am pentru cauza dedusă examinării și soluționată în cadrul ședinței CSP din 02.12.2021.

Conform raportului din xx xxxxxx 2020, Inspecția procurorilor (în continuare **Inspecție**) a examinat sesizările procurorului-șef al Direcției urmărire penală și criminalistică, Adrian Mircos din xx.xx.2019 și xx.xx.2019, conexe într-o procedură unică. Ulterior examinării, prin Hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr. 3-31/2021 din 04.06.2021 **cauza disciplinară a fost restituită** Inspecției pentru un control suplimentar, cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare ale lui XXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXX, ex-procuror în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale la instrumentarea cauzelor penale **nr. XXXXXXXXXXX** și **nr. XXXXXXXXXXX**.

Ulterior **examinării suplimentare** a sesizărilor de referință, prin Decizia din xx.xx.2021 Inspecția procurorilor a transmis Colegiului de disciplină și etică materialele procedurii disciplinare în privința ex-procurorului XXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXX cu propunerea sancționării disciplinare pentru comiterea abaterilor disciplinare stabilite la art. 38 lit. a), e) din Legea cu privire la procuratură nr. 3/2016.

Prin hotărârea nr. 3-72/20 din 12.08.2021 Colegiul de disciplină și etică **a încetat** procedura disciplinară în privința procurorului XXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXX, pe motivul necomiterii abaterii disciplinare, soluție menținută prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 163/2021 din 02 decembrie 2021.

Lecturând versiunea redactată a Hotărârii CSP nr. 163/2021 din 02 decembrie 2021, adoptată cu majoritatea de voturi, o consider nemotivată și nefondată, în stare să compromită scopul de profilaxie și prevenție a răspunderii pentru actele de ilicit disciplinar admise de către procurori în cadrul procedurilor penale.

Circumstanțele și obiectul examinat de către Inspecția Procurorilor, Colegiul de disciplină și etică, Plenul Consiliului Superior al Procurorilor:

Inspecția procurorilor a fost sesizată de către procurorul-șef al Direcției urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale, Adrian Mircos, la xx xxxxx 2019, la xx xxxxxx 2019.

În motivarea sesizării, se menționează că, la 05 aprilie 2016 s-a dispus pornirea proceselor penale **nr. XXXXXXXXXXX**, **nr. XXXXXXXXXXX** în baza elementelor infracțiunii prevăzute la art. 26, 285 alin.l din Cod penal al RM, care prevede răspunderea penală pentru *pregătirea organizării sau*

conducerea unor dezordini în masă, însoțite de aplicarea violenței împotriva persoanelor, de pogromuri, incendieri, distrugeri de bunuri, de aplicarea armei de foc sau a altor obiecte utilizate în calitate de armă, precum și de opunere de rezistență violentă sau armată reprezentanților autorităților .

Astfel, din materialele procesului penal cu referire la cauza penală **nr. xxxxxxxxxxxx** rezultă că, [...].

Examinarea materialului înregistrat și primirea unei hotărâri potrivit art.274 din Codul de procedură penală a fost dispusă ofițerului de urmărire penală X. Xxxxxxx, care la xx.xx.2016 a început urmărirea penală în baza art.26, 285 alin. (I) din Codul penal.

Prin ordonanța procurorului-șef al Secției Xxxxxxxxxx Xxxxxxxxx, Xxxxxx Xxxxxx din xx.xx.2016, conducerea urmăririi penale a fost dispusă unui grup de procurori: X. Xxxx, X. Xxxxxxxxxx și X. Xxxxxxx.

După începerea urmăririi penale, organul de urmărire penală, contrar prevederilor art. 19, art. 254 din Codul de procedură penală, a purces doar la efectuarea măsurilor speciale de investigații cu autorizarea judecătorului de instrucție și a procurorului; urmărirea vizuală și documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice a **X persoane**; interceptarea și înregistrarea comunicărilor în privința **X persoane**; ridicarea informației de la instituțiile de telecomunicații în privința **a X persoane și urmărirea vizuală în privința Xxxxx Xxxxxx**.

Cauza penală **nr. xxxxxxxxxxxx** a fost pornită în temeiul procesului verbal de consemnare a celor constatate, întocmit de ofițerul superior de investigații al Direcției nr. X a INI al IGP, maior de poliție Xxxxxx Xxxxxx, pe faptul că, "... [...]. Prin urmare, luând în considerație că, actul de sesizare și celelalte materiale ale procesului penal declanșat denotă o bănuială rezonabilă privind săvârșirea infracțiuni de dezordini în masă, prevăzute la art. 285 alin. (1), (2) din Cod penal al RM.", f.d. 16, vol. 2 a procedurii disciplinare în privința ex- procurorului Xxxxxxxxxx Xxxxxxxxxx.

Inspekția procurorilor în investigația efectuată în raport cu sesizarea recepționată, având ca obiect actele și acțiunile ex-procurorului Xxxxxxxxxx Xxxxxxxxxx, a constatat faptele care constituie abateri disciplinare, calificându-le în temeiul art. 38 alin. 1 lit. a) și e) din Legea 3/2016 cu privire la Procuratură.

Prin **Hotărârea nr. 3-72/20 din 12.08.2021 Colegiul de disciplină și etică a încetat procedura disciplinară** în privința procurorului Xxxxxxxxxx Xxxxxxxxxx pe motiv că nu a fost comisă o abatere disciplinară.

Prin **Hotărârea Plenului Consiliului Superior al procurorilor din 02 decembrie 2021**, s-a dispus respingerea contestației Inspekției procurorilor împotriva Hotărârii Colegiului de disciplină și etică din 12 august 2021.

Temeiurile și argumentele care au determinat formularea opiniei separate în speța deferită examinării.

Din cauza disciplinară în privința ex-procurorului Xxxxxxxxxx Xxxxxxxxxx se pot reține concretizat abaterile, încălcările procesuale care confirmă activitatea procurorului ca fiind defectuoasă exprimate în **îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu cu încălcarea gravă a legii.**

Legislația națională stabilește că, procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.

Independența procesuală a procurorului este asigurată prin garanții care exclud orice influență politică, financiară, administrativă sau de altă natură asupra procurorului legată de exercitarea atribuțiilor sale, art. 3 alin. 4, 3 din Legea nr. 3/2016 cu privire la procuratură.

Important de reținut că, prin art. 4 alin. 1 din Constituția RM, se statuează că, dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

În aceeași ordine de idei se relevă, **dreptul la libera întrunire**, garantat prin art. 60 din Constituție care stabilește că, mitingurile, demonstrațiile, manifestările, procesiunile sau orice alte întruniri sunt libere și se pot organiza și desfășura numai în mod pașnic, fără nici un fel de arme.

Dispozițiile normelor juridice precizate raportate la actele și acțiunile de urmărire penală efectuate de către procurorul XXXXXXXX XXXXXXXX, în cauzele penale **nr. XXXXXXXXXXXX, nr. XXXXXXXXXXXX** după semnele componente de infracțiune prevăzute la art. art. 26, 285 alin.1 din Cod penal al RM, se constată a fi ilegale pe motivele expuse mai jos.

Astfel, *ofițerul de investigație al Secției nr. X a Direcției nr.X a INI a IGP a MAI, X. XXXXXXXX a informat Direcția XXXXXXXX prin prezentarea unui proces verbal privind [...].*

Cauzele penale **nr. XXXXXXXXXXXX, nr. XXXXXXXXXXXX** au fost pornite cu abateri de la normele de procedură penală care stabilesc că, *organul de urmărire penală sau procurorul sesizat în modul prevăzut în art. 262 și 273 dispune în termen de 30 de zile, prin ordonanță, începerea urmăririi penale în cazul în care, din cuprinsul actului de sesizare sau a actelor de constatare, rezultă cel puțin o bănuială rezonabilă că, a fost săvârșită o infracțiune și nu există vreuna din circumstanțele care exclud urmărirea penală, informând despre aceasta persoana care a înaintat sesizarea sau organul respectiv, alin. 1 al art. 274 din Cod de procedură penală al RM.*

Din start este cert faptul că, pentru pornirea procesului penal din xx xxxxxxxx 2016, **nr. XXXXXXXXXXXX, și nr. XXXXXXXXXXXX** potrivit elementelor infracțiunii prevăzute la art. 26, art. 285 alin. 1 și art. 285 alin. (1),(2) Cod penal al RM, lipsește *ad integrum* bănuiala rezonabilă în intenția protestatarilor de a întreprinde acțiuni în vederea răsturnării puterii de stat.

Important de reținut că, organul de urmărire penală din momentul în care a dispus începerea urmăririi penale pe cauzele **nr. XXXXXXXXXXXX, nr. XXXXXXXXXXXX** a acționat în contradicție cu normele procesual-penale, or verificarea materialului prezentat se face obiectiv, multispectual prin verificarea minuțioasă a acestora, și cert este că, din procesele verbale care au constituit acte determinate în acest exercițiu, nu se poate stabili elementele constitutive ale infracțiunilor enunțate.

Or, din analiza juridic-o penală a componente de infracțiune stabilită la art. 285 Cod penal este de reținut că, *latura obiectivă* se formează din **două categorii de acțiuni** infracționale: **principale** (organizarea sau conducerea unor dezordini în masă) și **complimentare** (aplicarea violenței, pogromuri, incendieri, distrugerii, aplicarea armei....), care pot întregi componența doar întrunite cumulativ (adică fiind prezentă măcar una din acțiunile principale concomitent cu măcar una din acțiunile complementare).

Astfel, simpla postare pe net a îndemnului de a ieși la protest și de a manifesta dezacordul cu politica organelor statului sau cu anumite acțiuni ale unor demnitari, funcționari de stat, nu poate constitui temei suficient de a presupune că, se pregătesc dezordini în masă.

În lipsa unor date obiective (care să includă circumstanțe factologice concrete) în măsură să indice direct la pregătirea comiterii acțiunilor de **dezordini în masă**, cum ar fi: *pregătirea armelor, obiectelor adaptate pentru a înfrânge rezistența organelor de menținere a ordinii publice, pregătirea ustensilelor utilizate în scop de incendiere, locul dobândirii, stocării și depozitării, locul aflării corpului de comandă și persoanele responsabile de organizare și coordonare a acțiunilor îndreptate spre atingerea scopului scontat, etc.*, OUP nu era îndreptățit legal să pornească procesul penal.

Cu toate acestea, la **xx xxxxxx 2016**, în baza unui proces-verbal formal, în lipsa unui suport probator, în lipsa unor indici și bănuieli rezonabile, organul de urmărire penală a purces la pornirea procesului penal pentru faptele care chipurile urmau a se produce **la xx xxxxxx 2016**.

Imediat după pornirea cauzelor penale nr. **nr. XXXXXXXXXXXX**, contrar cadrului legal relevant, **organul de urmărire penală a dispus efectuarea unor astfel de măsuri speciale de investigații:** *urmărirea vizuală și documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice a X persoane; interceptarea și înregistrarea comunicărilor în privința a X de persoane; ridicarea informației de la instituțiile de telecomunicații în privința a X persoane, demersurile fiind examinate de către judecătorul de instrucție.*

În cadrul verificării sesizării procurorului-șef al Direcției urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale, Adrian Mircos, Inspecția procurorilor a constatat încălcări ale normelor de procedură penală la investigarea de către Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate

Cauze Speciale DGUP MAI a cauzelor penale nr.xxxxxxxxxx nr.xxxxxxxxxx, instrumentate și de către Xxxxxxxxxx Xxxxxxxxxx, exprimate în *caracterul superficial și îndelungat al urmăririi penale; suspendarea neîntemeiată a urmăririi penale; admiterea omisiunilor la dispunerea efectuării măsurilor speciale de investigații cu autorizarea judecătorului de instrucție (urmărirea vizuală documentarea cu ajutorul metodelor mijloacelor tehnice; interceptarea înregistrarea comunicărilor, ridicarea informației de la instituțiile de telecomunicații, cercetarea domiciliului și instalarea tehnicii speciale)*. Corespunzător, s-a conchis încălcarea flagrantă a drepturilor și libertăților fundamentale ale mai multor persoane, ca urmare a îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu de către Xxxxxxxxxx Xxxxxxx, ex-procuror în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate Cauze Speciale.

În contextul constatărilor enunțate de către Inspekția procurorilor, se deduce că, atât Colegiul de disciplină și etică, cât și CSP în cadrul examinării contestațiilor n-au verificat și apreciat temeiurile prezentate, acestea neconstituind obiect de examinare, iar soluția adoptată contravine circumstanțelor speței obiectiv constatate. Or, la caz incontestabil s-a stabilit uzul defectuos de către procurorul abilitat cu competențe pe caz, pretextul unei conferințe de presă organizată la xx xxxxx 2016, ca și pretext formal pentru declanșarea în privința participanților a urmăririi penale, a măsurilor speciale de investigații cu încălcarea imperativelor legale.

La caz este de reținut că, în cadrul acestor măsuri operative de investigații, ilegal desfășurate, persoanele fără careva statut procesual-penal au fost filate, interceptate, supravegheate video, inclusiv la domiciliu. Subsecvent, măsurile ilegal desfășurate au rămas valabile o perioadă nedeterminată de timp, acesta fiind lăsată la latitudinea procurorului conducător al urmăririi penale. Respectiv, la caz s- a constatat cu certitudine întocmirea de către procurorul Xxxxxxxxxx Xxxxxxx a actelor procesuale necesare prelungirii măsurilor speciale în lipsa unor temeiuri legale și unor motive justificative la xx xxxxx 2016, xx xxxxx 2016, xx xxxxx 2016, xx xxxxx 2016, care la fel de defectuos au fost admise de către judecătorul de instrucție (adică, cu mult după ziua în care s-a produs protestul/xx.xx.2016).

Astfel:

- la xx xxxxx 2016, procurorul Xxxxxxxxxx Xxxxxxxxxx a emis în cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx ordonanța prin care dispune prelungirea termenului de interceptare și înregistrare a comunicatelor în privința Xxxxxxx Xxxxxxx în lipsa unor temeiuri legale în acest sens.

Or, în acord cu art. 132.² alin. (6), (8) din Cod procedură penală, *dacă în cadrul examinării raportului se constată că nu sunt respectate condițiile de întindere a efectuării măsurii speciale de investigații sau prin măsura dispusă se încalcă disproporționat sau în mod vădit drepturile și interesele legitime ale omului, sau au dispărut motivele care au stat la baza ingerinței, procurorul sau judecătorul de instrucție dispune încetarea măsurii, procurorul este obligat să dispună încetarea măsurii speciale de investigații de îndată ce au dispărut temeiurile și motivele care au justificat autorizarea ei, fără dreptul de a dispune reluarea efectuării măsurii.*

Subsecvent, în privința Xxx Xxx la xx xxxxx 2016 s-a dispus aplicarea măsurilor speciale de investigații pe un termen de 30 de zile, fapt care denotă că, Xxxxxxxxxx Xxxxxxxxxx la xx xxxxx 2016 nu cercetase conținutul și rezultatele acțiunilor efectuate anterior, examinate doar la xx xxxxx 2016.

- Caracterul ilegal al acțiunilor procurorului Xxxxxxxxxx Xxxxxxxxxx în cadrul procesului penal nr. nr.xxxxxxxxxxx se confirmă prin faptul că, la xx xxxxx 2016 (mult după ziua presupuselor dezordini în masă, xx.xx.2016), întocmește Ordonanța privind aprecierea pertinentei rezultatelor măsurilor speciale de investigații, prin care a constatat: ” ... [...]. In redare succintă, procurorul, analizând conținutul acestora a dispus ”A considera nepertinente convorbirile telefonice [...], deoarece datele obținute nu au prezentat interes pentru cauza penală, s-a solicitat judecătorului de instrucție nimicirea suporturilor electronice în original pe care au fost înregistrate comunicările respective”. Astfel, solicitările procurorului au fost preluate și în actul judecătoresc adoptat de către judecătorul de instrucție;

- același procuror a acționat similar la xx xxxxx 2016 și în privința Xxxxxxx Xxxxxxx;

- la xx xxxxx 2016 același procuror a emis Ordonanța privind prelungirea termenului de interceptare și înregistrare a comunicatelor, în cadrul cauzei penale nr.xxxxxxxxxxx. Astfel, ordonanța precizată are conținut identic cu celelalte, fără temeiuri factice și juridice distincte și individualizate.

La caz, prin încheierea judecătorului de instrucție a fost autorizată pentru o perioadă de 30 zile, interceptarea și înregistrarea comunicărilor, efectuate de posesorul cartei sim cu numărul xxxxxxxx, cu prenumele Xxxxx. Astfel, la formularea demersului procurorul a reieșit din raportul ofițerului de investigații Xxxxx Xxxxx, în care se operează cu termeni vagi și generali, precum că ar exista date ce pot conduce rezonabil la concluzia că, posesorul cartei sim cu numărul xxxxxxxx, cu prenumele Xxxxx, a contribuit la comiterea infracțiunii, fie va primi sau transmite informații relevante și importante pentru cauza penală”. Judecătorul de instrucție a admis demersul procurorului și a prelungit interceptarea și înregistrarea convorbirilor telefonice la numărul de telefon xxxxxxxx, pentru 30 zile.

Este de notat că, toate ordonanțele procurorului Xxxxxxxx Xxxxxxxx au conținut similar, efectiv având loc doar o multiplicare a acestora, fără verificarea circumstanțelor obiective și temeiurilor juridice de aplicare și prelungire a măsurilor speciale de investigații.

În cauza penală nr. xxxxxxxx, urmărirea penală a durat X an X luni de la xx xxxx 2016 -xx xxxxx 2018, data suspendării urmăririi penale.

- La xx xxxxxx 2016 prin ordonanța și demersul procurorului Xxxxxxxx Xxxxxxxx autorizată de judecătorul de instrucție a fost dispusă urmărirea vizuală și documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice în privința lui Xxxxxx X., acțiunea fiind realizată potrivit proceselor verbale întocmite la xx xxxxx 2017 și xx xxxxx 2017. Respectiva măsură specială de investigații a fost realizată contrar prevederilor art. 132.⁴ alin. 2 Cod procedură penală, potrivit căruia, *măsurile speciale de investigații autorizate trebuie să înceapă la data indicată în actul de dispunere*. În acest caz măsurile au început la xx xxxxxx 2017, adică peste **X luni** de la autorizare.

Contrar prescripțiilor art. 132.⁵ alin. (6), (7) din Cod de procedură penală al RM, la materialele cauzei lipsește ordonanța procurorului privind aprecierea pertinentei măsurii speciale de investigații efectuate, precum și încheierea judecătorului de instrucție privind aprecierea legalității efectuării măsurii.

- În același context este de menționat faptul că, prin ordonanța și demersul procurorului Xxxxxxxx Xxxxxxxx din xx xxxxxxxx 2016, autorizată în aceeași zi de judecătorul de instrucție urmărirea vizuală a lui Xxxxxx Xxxxxx, acțiune despre care este imposibil de stabilit dacă a fost realizată, și care a fost rezultatul acesteia, iar contrar prevederilor art. 132.⁴ alin. (8), (9) din Cod de procedură penală, procurorul nu a dispus încetarea măsurii.

- Tot prin ordonanțele procurorului Xxxxxxxx Xxxxxxxx din xx xxxxxx 2016, a fost dispusă, iar prin încheierea judecătorului de instrucție autorizată măsura specială de investigații - interceptarea convorbirilor telefonice la numerele ce aparțin cet. [...], pe un termen de 30 de zile din momentul inițierii măsurii, însă careva materiale/date privind efectuarea, perioada de realizare a acestor măsuri speciale de investigații în cauza penală nu se regăsesc, nici ordonanțele procurorului privind aprecierea pertinentei măsurii speciale de investigații efectuate, precum și încheierea judecătorului de instrucție privind aprecierea legalității efectuării măsurii.

Totodată, la examinarea cauzei disciplinare în cadrul Colegiului de Disciplină și etică, cât și în fața Consiliului Superior al Procurorilor au fost neglijate constatările Inspecției procurorilor care, a concluzionat că, procurorul Xxxxxxxx Xxxxxxxx, exercitând funcția de procuror în procuratura specializată, a încălcat flagrant normele procesual-penale care reglementează condițiile și modul efectuării măsurilor speciale de investigații, a admis tergiversarea urmăririi penale, nu a asigurat cercetarea completă și obiectivă a cauzelor penale nr.xxxxxxxx și nr.xxxxxxxx, prin ce a ignorat îndeplinirea obligațiilor de serviciu, prevăzute în art.6 alin.(3) lit. a), c) din Legea nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, a încălcat prevederile art. art. 132⁴⁸ din Codul procedură penală, dispozițiile pct. 6.1.1,6.1.4, 6.2.1. din Codul de etică al procurorilor (aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr. 4 din 27 mai 2016).

Prin încălcările comise, procurorul a admis o ingerință în viața privată a mai multor persoane, prin efectuarea măsurilor speciale de investigații în cadrul urmăririi penale, care nu a fost justificată, deoarece nu au fost îndeplinite cumulativ condițiile stabilite la art.132¹ alin.(2) din Codul de procedură penală.

În același context s-a conchis de către Inspecția Procurorilor că, acțiunile întreprinse de către

XXXXXXXXX XXXXXXXXXXXX, în mai multe cazuri nu au fost necesare și proporționale cu restrângerea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului prevăzute în art. 28 și art. 30 din Constituția Republicii Moldova, potrivit cărora statul respectă și ocrotește viața privată și asigură secretul scrisorilor, al telegramelor, al altor trimiteri poștale, al convorbirilor telefonice și al celorlalte mijloace legale de comunicare, fiind astfel încălcat flagrant art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, referitor a respectarea vieții private și secretul corespondenței.

Actele procesuale de dispoziție ale procurorului XXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXX - ordonanțele privind autorizarea și prelungirea măsurilor speciale de investigații înaintate judecătorului de instrucție, contrar prevederilor art. 132⁴ alin.(1) și (2) din Codul de procedură penală, ***nu sunt motivate, conțin doar descrierea articolelor din Codul de procedură penală care reglementează activitatea specială de investigații.***

Numărul persoanelor, în privința cărora au fost aplicate ilegal măsuri operative de investigații prin ordonanțele emise de procurorul de caz vizat impune concluzia **îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu cu încălcarea gravă a legii;**

Apreciez eronate concluziile Plenului CSP (dar și ale Colegiului de disciplină și etică), precum că, Inspecția procurorilor și-ar însuși competențele unei instanțe judecătorești. Or, caracterul imperativ al normelor procesual penale de executat la dispoziția măsurilor operative de investigație este incontestabil. Din probatoriul administrat, la fel de incontestabil s-a reținut a fi neconformarea procurorului XXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXX acestor imperative legale (de !a art. 132.⁴- 132.⁸ din Cod de procedură penală al RM. Subsecvent se consideră alogic raționamentul Colegiului Disciplinar că, Inspecția procurorilor în fiecare caz de constatare a unei abateri disciplinare să purceadă la contestarea judecătorească a actelor procesuale ale procurorului vizat și care au fost emise contrar legii. în același timp, prin definiție nu se poate conta pe contestarea acestor acte procesuale, dar și judecătorești de către persoanele prejudiciate în condițiile în care acestea nu aveau statut procesual - penal confirmat și respectiv nu erau în cunoștință de cauză despre acțiunile operative de investigații întreprinse în privința sa.

Or, deși procurorul are un rol determinant în activitatea de urmărire penală, totuși în acord cu art. 6 alin. 3 lit. a), b) și c) din Legea cu privire la procuratură 3/2016, care stabilește că, **procurorul este obligat:**

- a) să-și îndeplinească obligațiile de serviciu în conformitate cu Constituția, legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;
- b) să respecte prevederile actelor cu caracter normativ adoptate în cadrul Procuraturii;
- c) să asigure respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului în exercitarea atribuțiilor sale;

Corespunzător, dacă Colegiul a relevat art.3 alin.(4) din Legea cu privire la Procuratură, potrivit căruia, *procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează*, este de notat că în cazul din speță anume aceste principii au fost compromise. Or, independenta și caracterul unipersonal al deciziilor nu pot fi tratate ca fiind absolute, derivând expres din lege.

Cu referire la elementul subiectiv al abaterii disciplinare (comise intenționat sau din neglijență), este de menționat că acesta este apreciat în coroborare cu alte elemente dar și cu probatoriul administrat. Corespunzător, doar atitudinea psihică exclusivă a subiectului pentru faptă comisă nu este suficient pentru a deduce inexistența acestei atitudini și respectiv a laturii subiective.

Din materialele cauzei disciplinare devine cert faptul că, ex-procurorul XXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXX, fiind procuror de caz, în exercițiul funcției, contrar prevederilor legii devine obligat: **să-și îndeplinească obligațiile de serviciu în conformitate cu Constituția, legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;**

- b) să respecte prevederile actelor cu caracter normativ adoptate în cadrul Procuraturii;**
- c) să asigure respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului în exercitarea atribuțiilor sale, art. 6alin. 3 lit. a, b, c din Legea 3/2016 cu privire la Procuratură, a acționat contrar legii și intereselor societății, și a cetățenilor, provocând prejudicierea raporturilor**

juridice care reglementează și apără dreptul la libertatea individuală și siguranța persoanei, dreptul la inviolabilitatea domiciliului, dreptul la viață intimă, familială și privată.

Important de reținut este faptul că, procurorul XXXXXXXX XXXXXXXX până a purcede la aplicarea măsurilor operative de investigații urma să verifice dacă se întrunesc condițiile stabilite la art. 132.¹ din Cod de procedură penală al RM, care stabilește că, măsurile speciale de investigații se dispun și se efectuează dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- 1) pe altă cale este imposibilă realizarea scopului procesului penal și/sau poate fi prejudiciată considerabil activitatea de administrare a probelor;
- 2) există o bănuială rezonabilă cu privire la pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, cu excepțiile stabilite de lege;
- 3) acțiunea este necesară și proporțională cu restrângerea drepturilor și libertăți lor fundamentale ale omului, ceea ce nu s-a respectat, mai cu seamă în cazurile prelungite și la un an după producerea evenimentului la care se presupunea a se solda cu dezordini în masă.

Din cele expuse, se conchide că, în acțiunile ex-procurorul XXXXXXXX XXXXXXXX se conțin fără îndoială toate elementele abaterilor disciplinare prevăzute de art. 38 alin. I lit. a), e) din Legea 3/2016 cu privire la Procuratură, îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu și încălcarea gravă a legii.

Or, la caz procurorului XXXXXXXX XXXXXXXX, anume încălcarea gravă a prevederilor legale art. 6 alin. 3 lit. a), b), c) din Legea cu privire la procuratură nr.3/16; art. 4 din Constituție a RM, art.8 CoEDO) i-a fost imputată de către Inspecția procurorilor, fapt care a generat îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu proprii.

Circumstanțele expuse, analiza de drept și de fapt a acestora m-au determinat să-mi exprim dezacordul cu Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-163/2021 din 02 decembrie 2021, prin formularea prezentei opinii separate. Subsecvent, îmi exprim și speranța că, pe viitor angajații organelor procuraturii vor manifesta corectitudine, imparțialitate, acționând în strictă conformitate cu Legea, în interesele societății și a cetățenilor, urmărind constant doar scopul restabilirii echității sociale în cadrul procedurilor penale cu exceptarea intereselor personale și/sau de grup.

Svetlana Balmuş,

Membru al CSP din partea societății civile

semnat